

ԻՐԱՎԻՈՒՆ

ԼՍԱԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՑՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

Rev Pere G Kalémkarian M. chitarist ngasse
N° 4 Vienne

ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պարբերական համար Տարեկան 12 ֆր.
» Վեցամսեայ 6 ֆր.
Առատահմանի համար (Երկու քիչը մեկ
ժողով) Տարեկան 14, վեցամսեայ 7 ֆր.
Անդրկապի » 2.60 տղ վեցամս 1.50
ԿԱՆԽԻՎ ՎՃԱՐՆԻՒ

Համակ դրամ եռայլն դրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎԻՈՒՆ» ԼՍԱԳՐԱԳՐԱԿԱՆ
Редакция на ВѢСТНИКЪ
«Ирaвyнкъ»
ВАРНА (България)
Rédaction du journal
«Ira vounk»
V A R N A (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
էս չեն դրկուիր եւ յարմար դասաւոր-
ւեալ միայն կը հրատարակուին աւ-
րոյշովին կամ մասամբ:
Մանուցման տղը 20 սանթիմ. երե-
սեակ սակի անգամներու համար 20 0/0
զեղջ կը լինի:

ՁԵԿՈՅՑ

Արիւնքի աշխատանքը եւ աշխատանքը
եւ Յունաստանէ. Երեւելէ, Կիպրոս-
է եւ ուրիշ երկրներէ՝ որոնց քիւրա-
ւանները Պարսկաստանի դրամ փոխարե-
նալ դիմարկուին չեն ընծայեալ, «Իրա-
ւունք» համար դրկուելիք դրամները
քիչ քիչ դրկել Արեւմտահայաստանի
հասցեին եւ թաց նամակով մը խմբագ-
րութեան ինքնացնել:

Արքիւ Պողոսեան
Մ. (քոսք ուսմանը)
(Երկրորդ) Արեւմտահայաստանի

ԱՆՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

Կարծեմ չափազանցած չենք ըլ-
լար կիթ բանք թէ այսօր երկ-
րագործներու վրայ ապրող հանուր
մարդկութիւնը իրական տագնա-
պի մը արհաւիրքին տուել կը
գտնուի. համաշխարհային բռնու-
նքի փոխարինի մը մտաւորաւ պայթու-
մը յայտարարող սեւ սեւ ամպերու
աւազին կառնուելու Ծայրագոյն
Արեւելքի հորիզոնէն սկսած է ար-
դէն տարածուիլ երկրագնդի բո-
լոր մակերեսով ինչ վրայ:

Չինական կատաղութիւնը օր
ըստ օրէ իր ցոյց տուած երեւոյթ
ներով ինքնին քրիստոնէայ աշ-
խարհին մեծ փտանգ մը կապառնալ-
իսկ քրիստոնէայ պետութիւն
ներն իրենց մէջ անհամաձայ-
նութեան որոշ նշաններ ցոյց տու-
լով, այդ փտանքին իրապէս կո-
րծատարքի հանգամանք մը առնե-
լուն երկրորդ կը ներշնչեն մեզ:

Մէկ կողմէն՝ Չինացի իշխան-
ները եւ փոխարքաները նոյն իսկ
իրենց հայրենակից քրիստոնէանե-
րը սպաննել կը հրամայեն, Մուք-
տէնի Չինացի կառավարիչը բոլոր
Մանչուրիոյ քրիստոնէաները խող-
խողել եւ բնակարանները այրել
ու աւերել կուտայ, իսկ ամառը
հը Չինացեաց համակրանք յայտ-
նելէ ալ առաջ անցնելով, քրիստո-
նէից դէմ կուռեւորեալ նոր պատրաս-
տութիւններ կը տեսնեն, Թիւրքիս-
տանէն վաշտեր սը խուճաբի կազ-
մելով իսլամը Չինացեաց օգնու-
թեան կը փութան, 300 միլիոն
հաստատացեալներու խալիֆէն Վու-
բորի ափունքէն իր պալատին օռ-
կանը եղող Մալիմաք եւ Սիւլէյ-
թերթերուն միջոցաւ Չինացեաց
վարժուքին համակրանք կը յայտ-
նեն, որով քրիստոնէից դէմ աստի-
ճան մը եւս կը լեցնեն իսլամները
ատելութեամբ, մինչեւ որ Ռուս
գեղապետին դիմադրութեանց ռուսի-
կուտայ. նոյնպէս այդ խալիֆէ

լի տխրահոգեակ Պահրի փաշան Ա.
տանայի կուտակալ ընելէ վերջ,
Տիգրանակերտը շարքով էնիս բա-
շան ալ Հալէպի վալի կանուանէ(*)
որպէս զի աւերող կրիկիոյ հայու-
թիւնը իր սրտակից այդ երկու
հիւանդներու ափին մէջ գրած, սո-
վով կամ սուրով—ինչպէս որ ա-
ռիթը ներէ—ընչեւ տայ: Վերջա-
պէս Պաւտայալկանութիւնը, իս-
լամութիւնը եւ այլակրօն ցեղե-
րը որոնք աշխարհի բոլոր քրիստո-
նէաներէն եւսպատիկ աւելի թիւ
մը կը կազմեն սիրտ սրտի եւ բա-
կան ալ ձեռք ձեռքի տուած,
լուրջ փտանք մը կ'սպառնան
քաղաքակրթութեան եւ մասնաւո-
րապէս քրիստոնէից դէմ:

Իսկ առդին պետութիւնները
դեռ չեն համաձայնիր ընդհանուր
փտանքին առջեւ առնելու համար
ձեռք ձեռքի տալու: Ռուսները
կը պնդեն թէ իրենք Չինաստանի
մէջ միակ գործի կուզեն, հեռա-
գիր մըն ալ կ'իմացնեն թէ անհա-
մաձայնութիւն կը տիրէ Անգլիոց-
եաց եւ միւս պետութեանց զօրքե-
րուն մէջ:

Անգլիոյ երեսի. Ժողովոյն մէջ
ալ Մ. Պրօքթօր (սրտաքին գոր-
ծոց խորհրդական) յայտարարեց
թէ, Անգլիա պիտի հակառակի Չի-
նաստանի բաժանման, Չինու կա-
ռավարութիւնը ապագային ալ
պիտի կազմուի Չինացիներէ: Բայց
արդէն Ռուսիա անպատճառ Ման-
չուրիան կ'ընտրէ կը ձգտի: Հետե-
ւաբար այս երկու պետութեանց
Չինական խնդրոյն առթիւ տեսա-
կէտնին իրարու հակառակեալ է: Ռու-
սի կը կամակեմնք թէ այս ան-
համաձայնութիւնը առաջ երթայ
մինչեւ այն պատիճան որ մին գիշա-
նի միւսին հակառակ Չինացեաց
օգնել, որուն հետեւանքը ըլլայ
միջազգային պոտերազմ մը:

Վերջապէս առնուած նորանոր
լուրերը զմեզ նոր անակնկալներու
հանդիպեցնելու բնոյթը ունին:

Կը մաղթենք որ բարի լուրեր
հասնին եւ մեր այս տողերը յոռե-
տեսութիւն նկատուին:

(*) Բաւական վստահելի աղբիւրներէ
կը տեղեկացուի թէ Սուլթանը գաղտ-
նի մասնաւոր հրահանգ տուած է Հայ
տարրը ակարացնելու եւ անոր Ձեյ-
թոն հաւաքումը արգելելու:

ԻՐԱՎՈՒՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Պ. Կ. ԲԱՁԱՃԸՔ. — Լոկ անճանկանու-
թեան վերաբերող ըսի ըսաւներու կա-
րեւորութիւն չենք տար եւ այդ
եւ այդ տեսակ գրութեանց առջեւ մեր
թերթի սիւնակները կը գոցենք ու պա-
տասխանել չենք զիջանիր:

Պ. Լ. Պուրկազ. — Ձեր գրութիւնը
շատ հինցած է. անոր մասին ժամանա-
կին պէտքէն աւելի գրուած է ու հան-
րային կտորիքը յանցաւորները դատա-
պարտած է:

—Պ. Կ. Ֆիլիպ. — Ձեր ըսածները ար-
դէն վճռագրով հաստատուած են. պէտք
չենք տեսներ ալ եւս այդ խնդրով
զբաղելու:

ԵՐԿՆԱՐԻՐԱՄԵԱՅ ԾՈՐԷԼԱՆ ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ

Հայ ազգն, իրեն դարաւոր ցա-
ւերուն մէջ, ունեցիր է թերեւս
շատ սփոփոխներ. բայց ոչ միոյն
գործն եղած է այնչափ փրկարար,
այնչափ տեւող, որչափ այն մեծ
Սիփաստացւոյն, որ անուան հետ
գործով ալ եղաւ ՄԻԻԹԱՐ. Այ-
բով երկու հարիւր տարիներ ան-
ցան այն օրէն ի վեր, յորում նա
հիմը դրաւ. Կ. Պոլսոյ մէջ՝ իրեն
անունը կրող հաստատութեան,
զոր յետոյ բարձրացուց ՄԵԹՈՆԻ
մէջ, և վերջը՝ վեհեփոյ Սուրբ
Ղազարու կղզեկին մէջ՝ հրաշակե-
ր տեց զայն: Ինքը միւսիմար գծեց
այդ հաստատութեան ուղղութիւնը,
որով պիտի դիմէր իր նպատակին,
այն է՝ մտաւոր և բարոյական վե-
րականգնումն եւ ետագացումն ազ-
գին, և որուն համար չի խնայեց
ինքն ո՛ր եւ է ճիշդ և զոհողութիւն:
Ո՞վ չը գիտեր թէ այդ երկար
շրջանին՝ ո՛րչափ դժուարութիւնք
և խոչնդակներ ընդ առաջ ելան
ՄԻԻԹԱՐԱՅ կանգնած Միաբանու-
թեան, որոնք սակայն չկրցան կա-
սեցնել կամ խոտորցնել զայն ի-
րեն ուղղութիւնէն: Ո՞վ չը գիտեր
թէ նա՛ իրեն հիմնադրին ոգուով
ներշնչուած՝ որքան զբաղան եւ
կրթական ծառայութիւններ մա-
տոյց ազգին, մեծ գրագէտներ եւ
գործիչներ տալով անոր, և ռահա-
հորդ հանդիսանալով լուսաւոր յա-
ռաջդիմութեան մը, որոն նշոյլնե-
րը ազգիս ամենէն աւելի հեռաւոր

ՆԷՏԱ

ԿՍՄ

ՄԱՄԻՍ ՊԱՏԻՄԵԸ

Պարբերից ազատութենէն ա-
ռաջ Պուրկար Ժողովուրդին նիստ
ու կացը և թրքական հարստահա-
րութիւնները նկարագրող այս գոր-
ծի կարծէ օր ամեն հայ կարդալ-
իք ծախուի իրաւունքի խմբա-
գրատունը, Ֆիլիպէ Պ. Գ. Թիւ-
թիւնանի քով և Գահիրէ Պ. Կ.
Երզնկացեանի խանութը:

ԿԻՆ 50 ՍԵԹ.

ԶՈՒՂԱՐԱՆ «ԿԻՒԹԵՆՊԵՐԿ»
(Տպագրական տառերու)

Կարճը մեծաւոր, ուղիղ կարգ
Հաստատար քարձրոյթին
Ամեն լեզուէ տպագրական տառեր
և զոտապանք՝ գոհացուցիչ չենքով:
Հասցէ՝

Rondrie typographique, Gutenberg
Sophia, Rue Graff Ignatieff N° 3

և նոյն իսկ իրենց ազգայնութիւնը մոռացող խաւերուն մէջ թափանցեցին: Հարկ է ըսել թէ՛ ինքն եղաւ որ Եւրոպացւոց ծանօթացոյց հայ ազգը, իրեն ազնուագոյն տիպարին մէջ իրեն հին ճոխ գրականութիւնը և գարուն նորանոր արուեստից և գիտութեանց ձգտող միտքովը, և որոնց մէջ գրեթէ արեւմտեայց հաւասարաբալ կընթանայ:

Արդ, գալ տարի, 1901 Սեպտեմբերի 8ին (ըստ Ն. Տ. Ի), լեւոնալով ճիշդ Միաբանութեան հիմնարկութեան ԵՐԿՀԱՐԻԻՐ. ԱՄԵԱՅ շրջանը, անհրաժեշտ պարտք կը համարենք տօնել Հիմնադրիս Միութեարայ և ազգիս բարերարին յիշատակը, որուն մեծութեան համեմատ տակաւին տր. ժանուար պսակ մը, պարտուպատ շաճ յարգանք մը յնծայուած չէ: Յատկապէս այս առթիւ լոյս պիտի տեսնեն Միաբանութեան տր. պարանէն հետեւեալ գործերը:

1. ՀԱՅԱՊԱՏՈՒՄ գիրք, որ է Հ. Ղ. Ալիշանի հաւաքած Հատուածք Պատմութեանց մեր հեղինակաց, ժամանակագրական կարգաւ: Դինչեւ յժէ դար: համառօտ աշխարհաբար ծանօթութեամբ:
2. Լիակատար Կենսագրութիւն Միութեարայ Արքաճօր պատկերազարդ:
3. Միութեարայ Միաբանութեան 200 ամեայ գործունէութիւնն և նշանաւոր գործիչները, նոյնպէս պատկերազարդ:
4. Համառօտ պատմութիւն Միութեարայ վարուց և գործերուն, նոյն հանգէսին առթիւ ձրիաբար բաշխելի:
5. Միութեարայ և իրեն Միաբանութեան գործունէութեան պատմութիւնը Գաղղիէիէն լեզուով:
6. Պատմութիւն վարուց Միութեարայ Արք. Խաւերէն լեզուաւ:
7. Հասցի բանից Միութեարայ ծառային Աստուծոյ, քաղուած իրեն տպուած և անտիպ գրութիւններէն: Նոյն Անգլիէիէն:
8. Պատկերազարդ մեծագիր թերթ մը, կատարուելիք հանդիսին պատկանող եւ այլն:

Դարձեալ փափաքելի է մեզ թէեւ մեր կարողութենէն վեր, ուրիշ մնալուն կոթողով մ'ալ յաւերժացնել մեծ Սիբուստացւոյն յիշատակը, որուն վրայ կարգան հաւասարապէս գրապէտք եւ ոչ զըրազէտք, ազգայինք և օտարք, ներկայք և ապագայք, որ փայլեցնէ՝ ոչ լոկ Միութեարայ Մեծութիւնը կամ հանճարը, այլ այն ցեղին՝ որ կրցաւ — և կրնայ նոյն պիտի պարագայից մէջ — այսպիսի մեծ ծնունդներ յառաջ բերել:

Անտարակոյս ազգայնոց ազնիւ զգացումները վերաւորած պիտի լինէինք, եթէ ներքին անձուկ չըրջանակի մը մէջ ամփոփելով սոյն հանգէսը՝ զուտ վանական նկարագիր մը տայինք և ոչ ազգա-

յին: Դինչեւ ամեն հայ՝ մեզի հաւասար՝ իրտունք ունի իրենն ըսելու: ՂՄիութար և անով պարծիլու: Ուստի այսու կը ծանուցանենք հայ հասարակութեան մեր գիտունները և ծրարները, որպէսզի անոնք որ կը փափաքեն՝ կարենան մասնակցել հանդիսիս և միջոցներ հայթայթել, որով ըստ կարելոյն աւելի հանդիսապէս եւ արժանաւոր կերպով կատարուի յիշատակը այն մեծ մարդուն, որ Եւրոպացւոց անգամ հիացման եւ յարգանսոց առարկայ դարձեր էր, Որոնք որ կը ցանկան այս մասին աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ ստանալ կամ ո՛ր է կերպով աջակցել, կարող են սեղողել այն Յանձնաժողովոյն, որ յատկապէս սոյն հանգէսին համար կազմուած է:

Խաղաղիք Յանձնաժողով
ՅՈՐԵԼԵԱՆ, ՀԱՆԴԻՍԻ
Վեհեթիկ Ս. Ղազար

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՏՊԱԽՈՐ ՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Առաջին անգամ Նոր Աշխարհի ամենամեծ քաղաքը Նիւ Եորք հասած ամենա անբացատրելի տպաւորութիւն մը կրեցի:

Շոգենտէն քարտի և ապա փողոցներուն մէջ կը տեսնուի մարդոց ահագին բազմութիւն մը, որոնք անդադար կերթան, կուգան ու կաշխատին: Հոն Արեւելեան հանդարտ ու մեղմ քաղաքներուն անշարժութիւնը չկայ: Հոն բազմութիւն արճարաններ չկան, ուր դանդաղ ու անգործ մարդիկ առաւօտէն մինչեւ երեկոյ նուրճ կլկլակ (նարկիլէ) խմելով և զանազան թղթախաղերով ժամանակ անցնեն, յօրանչեն, ձանձրանան ու մեռնին:

Հոն գործ ու աշխատութիւն կայ, արճարանին տեղ գործարանները, սուրճին տեղ շոգին և խաղի գործիքներուն տեղ մեքենաներ կան: Եւրոպիայի բաւական չեն համարիր արագ քայլելը, հնարած են ելքաբերական կառք, հոնրա կառք և հեծկանի, որոնք կը մրցին գիրար գերազանցել, հեռաւորութիւնները կարճել ու այս կերպով մը ժամանակը խնայել:

ԻՄԱՄԱՆԱԿԸ ԽՆԱՅԵԼ, տհաճ մեծութեանց նշանաբանը: Ժաւանակը կը խնայեն առեւտրի մէջ, ապրանքաց վերջնական ու ուրոշ գին գնելով և առանց երկար բարակ սակարկութեան ծախելով: Ժամանակը կը խնայեն խօսակցութեան մէջ, սուտ չը խօսելով և սուտեր վարագործելու համար երկար ու անտանելի շատախոսութիւններէ խոյս տալով: զրպարատելիները, քսութիւնը ու բամբասանքը — մեր բարքերու անբաժանելի այս բնկերները — հոն շատ համակրողներ չունին: զի ասոնք ժամանակ վատնելու պատճառ կըլան, առանց ունէ արգելք մը տալու:

Վերջապէս ժամանակը կը խնայեն նորանոր մեքենաներ հնարելով և զանոնք հետզհետէ կատարելագործելով: Արդարեւ հրաշալի է

այն յառաջդիմութիւնը որ կը տեսնուի արհեստագործութեան մէջ: Զօր օրինակ մեր մէջ կոշիկաւոր կոշիկ շինելու համար պարտաւոր է անոր ամեն մասերը ինք պատրաստել և ժամերով աշխատել: Հոն աշխատութիւնները բաժնուած են: Իւրաքանչիւր գործաւոր գործին մէջ մասը միայն կը պատրաստէ, կատարելագործուած մեքենաներու օգնութեամբ և խիստ արագութեամբ: այնպէս որ կոշիկը ձեռքէ ձեռք անցնելով կը ձեռուի, կը կարուի և կը յանձնուի գործաւորուհիներու սրտից գոյն կը փայլեցնեն, թիւր կը գրեն յատուկ տուփերու մէջ կը դնեն եւ իրենց կտրգին կը յանձնեն վաճառականներու:

Նախնական նիւթերը գործարանին մէջ դնեն մտնելով, մէկ քանի ասանակ վարկեաններու մէջ միւս դռնէն դուրս կեղնեն պատրաստուած եւ գործածուելու վիճակի մը մէջ:

Ամերիկայի մէջ արհեստի յատուկ փոքրիկ գործարաններ կամ խանութներ չը կան, վաճառի վերջը յիշուած կերպով խոշոր գործարաններ խիստ աճան կը պատրաստեն ամեն բան, անոնց հետ որ և է մրցում անկարելի է:

Օտարականը առանց այս իրողութեան տեղեկութիւն, ընդունան պիտի փնտռէ Նիւ-Եորքի մաքուր, ուղիւղ, բնագործակ չուկաներու մէջ կոշիկաւորի կամ առաջադործի մը կրպակը:

Աշխատութեան այս ճարտար բաժանումը տեղի բնագործակ տեղ մամը կը կատարուի բոլոր երկրին մէջ: Նիւ Եորք, Բրոքլին, Մէսսաչուսէթ, Նիւ Հեմփշիր, ճարտարարուեստի եւ տարագործութեան թեան՝ Օհայօ, Վիրճինիա, ինտրիանըս, տեքսասեան նահանգներ, երկրագործութեան եւ ծայրագոյն առեւտրեան նահանգները՝ որոնց մէջ նշանաւորն է Քալիֆօռնիա, պրտուելի եւ այգեգործութեան կեղրոններ են: Յայտնի է որ իւրաքանչիւր նահանգ իր հողին, կլիմային պայմանները լաւագոյն կերպով կը շահագործէ:

Ասկից կը հետեւի այն ահագին հարստութիւնը որ տարուէ տարի վիթխարի համեմատութիւններ կատանայ:

Հայ գաղթականները մեծաւ մասամբ արհեստագործական կեդրոններ Նիւ Եորք եւ Մէսսչուսէթի մէջ կը գտնուին եւ գործաւորութեամբ կը բաւարարուին, ի բաց առեւալ մի քանի հարուստ գորգի վաճառականներ:

Քալիֆօռնիոյ կողմը գտնուած մեր ազգակիցները համեմատաբար խիստ աղէկ կացութեան մէջ կը գտնուին, այգեգործութեամբ եւ պտուղի արտածութեամբ կրցած են բուսական բարեւք վիճակ մը ստեղծել:

Եւանջի

ՀԱՅԵՐՈՒ ԶԱՐԴ Ի ԶԻՆԱՍՏԱՆ

Հետեւեալը Հառմէիի վերջին թիւէն թարգմանաբար կանենք: «Յոսեփի խաղաղութեան Պ. Պօնէն, կեդրոնական Ասիոյ վերագործին Էջմիածին հանդիպելով, Արարատի խաղաղիւններու յայտարարած է որ բազմաթիւ հայ միսիոնարներ կը գտնուին Նիստորականներու հետ, որոնք կեդրոնական Ասիոյ եւ Զինաստանի խորքը Աւետարանը կը քարոզեն:

Զինի եւ Մանկոյիոյ սահմանագիւղը, Թուփ — Զէնկի մէջ — Նիստարականներու ամենէն աւելի յաճախած մէկ գաղթավայրը — մինչև վերջին տարիներս Հայ գաղթականութիւն մը կը գտնուէր:

Ամերիկացի պրօպագանդիստ մը, որ այժմ Գոնեստան հիւպատոս է, 1894ին հոն այդ Հայեր տեսած է: Թուփ — Զէնկ 1895ին տեղացի մահապաշտները կործանած եւ բոլոր Հայերն ալ ջարդած են: Ս. Պօնէն, որ այս քաղաքի աւերակները այցելած է, կը մտածէ թէ Հայերը հին Նիստորական միսիոնարներու հետ հոն գաղթած ըլլան:

Հայերը ութ երորդ դարէն ի վեր Ռուսական սահմանագիւղէն ոչ այնչափ հեռու, իսսիք — Գուլ լճին հիւսիսային կողմը անտանի վանք մը ունէին: Եւ անտեղաբար կը պատմուի թէ հոն կը պահէին Մատթէոս Աւետարանչիւն մարմինը: Այս վանքը քրիստոնէութեան ու Պուտտայականութեան շփման մէջ դրոււ: Եւ այս շփումը ծնունդ տուաւ Համաներու կրօնքին, որ Պուտտայականութեան հիմն է, Բրիստոնէութենէ փոխառուած արարողութիւններով: Համաներու կրօնքին թեպէթցի հիմնադիրը այցելած էր իսսիք — Գուլի վանքը: սա յետոյ կործանեցաւ հաւանաբար Թիմուրլենկի ցեղակից խռժաններէն:

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼԻՔ

ԶԻՆ ԿԱՅՄԱՐԻՆԻՆ

Զինի խնամակալ կայսրուհին շատ խոնարհ ծագում մը ունեցած է: Ինքը աղքատ հոգագործի մը աղջիկը ըլլալով ծախուած է փոխարքայի մը:

Փոխարքան՝ որ կայս. պալատան մէջ մուտք ունէր, յաճախ կը խօսէր հոն գտնուած խիստ ճոխ և թանկագին ու նրբահիւս ձեռագործի մը վրայ և կը նկարագրէր փոխարքան օր մըն ալ յանկարծ այն ձեռագործին յար եւ նմանը բանուած տեսաւ իր առաջը: անոր դարմանքն ու ուրախութիւնը այնչափ մեծ եղաւ որ ուղեց զիստալ այդ խիստ հաճելի անակընկալին հեղինակը: Եւ հաճախ մէջտեղ եկաւ ստորուկ աղջիկը:

փոխարքան առաջարկեց ստորակ
օրիորդին որ իրեն խնդիրք մը ը-
նէ :

Աղջիկը կարգալ գրելու արտա-
նութիւնը խնդրեց, (Չինի մէջ ի-
գական սեռին կարգալ գրել արտա-
նութիւնը չէ), երբ փոխարքան ի-
մացուց որ օրէնքով այդ բանը ար-
գելուած է կանանց համար, այն
ատեն հանճարեղ ստրկուհին աւել-
րեց :

«Ես մեծ փափաք ունիմ սովորե-
լու ինչո՞ւ ինծի արգելուի եւ ին-
չո՞ւ աղջիկ մը ըլլալս ինծի յան-
ցանք սեպուի, քանի որ ես ուզե-
լովս աղջիկ չծնայ, այլ աստուած-
ները ստեղծեցին այնպէս» :

Այս պատասխանին վրայ արտա-
նութեան իրեն կարգալ գրել սով-
որել, որ քէն ատենէն զարմանայի
յաղագրութեամբ իւրացուց Չինի
կան գրականութիւնը եւ միւս կող-
մէն ալ, փոխարքային հետ իրյա-
րարութիւնները այնչափ առաջ
գացին, որ փոխարքան, իր կը-
նով պահանջէր վրայ եւ տանը հան-
գիտը չլիզովիլու համար ստիպ-
ուեցաւ բաժնուիլ իր մտերիմ բա-
պասուհիէն եւ զայն նուիրեց կա-
սեր :

Հազիւ թէ կայս. պալատը մը-
տած, կայսեր վրայ մեծ ազդե-
ցութիւն մը ունեցաւ եւ անոր ամե-
նասիրելին դարձաւ. այնպէս որ
կայսրուհին մեռնելովը ինք տեղը
անցաւ. կայսեր եւ մահէն վերջն
ինք Երկնային լայնածաւալ
կայսրութեան ու անոր հարեւ-
րաւոր միլիոն ժողովուրդին միա-
հան պետն ու ինքնակալուհին
դառնալով անոնց ճակատագիրը
տարիներէ ի վեր կը վարէ ուղա-
ծին պէս :

Լի-ՀՈՒՆԿ-ՉԱՆԿ

Շանկայէն Լոնտոն եկած հեռա
գիր մը Լի Հունկ Չանկ իշխան
փոխարքային ինքնասպանութիւ-
նը կիսմայնէ :

Լի Հունկ Չանկ, Չինաստանի
խնամակալ կայսրուհին մտերիմ
խորհրդականը եւ Դարապոյն Ա-
րեւելքի հանրաժանութիւն այն պետա-
կան մարդն է, որ իր հանճարով
թէ Արեւելքի եւ թէ Արեւմուտքի
մէջ հոյակ հանած էր, աղքատիկ
ծագում մը ունի :

Չինաստանի արդի խնամակալ
կայսրուհին, երբ տակաւին իբր
հարձ կայսեր նուէր կը խրկուէր
մայրաքաղաքը երթալու համար
նստով կը ճամբորդէր գետի մը
վրայ, զինուորական մը ջուրը կի-
նայ. օրիորդը իր խօսքը նաւուն
վրայ կիցողներուն աղղերով կըսէ-
րով որ այդ խեղճ մարդը ազատէ
ձեռքիս մատանին իրեն կուտամ :

Օրիորդին այս հրուէրին վրայ,
անաջի, բարեհաւ եւ հանճարեղ
զէմքով աղքատ նաւատար մը ա-
ռաջ անցնելով ջուրը կը նետուի,
մարդը կոզատէ եւ մատանին կառ-
նէ :

Այս աղքատիկ նաւատարին Լի-
Հունկ-Չանկն էր :

Այս դէպքէն բաւական ժա-
մանով յետոյ, երբ Օրիորդը Չի-
նաստանի միահիւստի կայսրուհին
եղած էր, օր մը իր պալատին մէջ
կը տեսնէ երիտասարդ պաշտօն-
եայ մը, որ իր տուած մատանին
մատը կը կրէր, անմիջապէս կը
յիշէ անցեալը եւ այդ օրէն Լի-
Հունկ-Չանկ կայսրուհին խորհր-
դականը դուռնալով հետզհետէ բար-
ձրացած է անոր հետ եւ այսպէսով
կայսրուհիէն ետքը Չինաստանի
ամենէն մեծ, աղղիցիկ եւ հարուստ
պետական մարդը դարձած է :

Չին ԿինԸ

Չինաստանի մէջ բազմակից Թի-
նը թայտարուած է, Բայց միայն
հարուստները բազմակից են, վա-
նգի հարսնացու աղջիկները կը գը-
նուին, հետեւաբար աղքատները
չեն կրնար մէկէ աւելին առնիլ :

Թէեւ բազմակից են Չինները,
բայց մէկ կինը միայն օրինաւոր
է. մնացածները հարձեր են, ո-
րոնցմէ ծնած զաւակները միայն
հօրինուն օրինաւոր կինը մայր
կը սեպեն եւ ժառանգորդ են :

Աղջիկ զաւակները իրենց հօրը
ստացուածքին ժառանգորդ չեն :

Ամուսնութիւնները շատ պզտիկ
տարիքի մէջ կըլլան. Պէյիկ քերթ-
մէն ալ սովորական է :

Ամուսնութիւնը անուսնի է Չի-
նի մէջ. բայց ամուսնալուծութիւն
կայ հետեւեալ 7 պարագաներու
տակ :

Եթէ կինը շուտիւն ընէ :

Եթէ էրկն կնկան մէջ անհաշտ
ատելութիւն ծագի :

Եթէ կինը ամուլ ըլլայ :

Եթէ կինը լեզուին տուող խը-
ռովարար եւ ամուսնոյն ծնողացը
անհնազանդ ըլլայ :

Եթէ կինը գողութիւն ընէ եւ
կամ տան մէջ եղածները ոչինչ տե-
ղը վատնէ :

Եթէ անբուժելի հիւանդութեան
մը ենթարկուի :

Եթէ էրկանը հրամանը չառած
տնէն մեկնի :

Չինացի աղջիկը ով որ շատ գին
տայ անոր կը ծախուի, Ծնողքնե-
րը իրենց զաւակները կրնան ծա-
խել կամ երեսի վրայ թողուլ հիթէ
աղքատ են, եւ շատ անգամ ալ նո-
րածինը կը խղճն հաւատալով որ
անոր հոգին աւելի հարուստ մէ-
կու մը կերթայ. փողոցը ձգուած
տղաքները անթիւ են. ասոնց հո-
գը կառավարութիւնը ստանձնած
է :

ՈՒՄՊԵՐԹՕ ԵՒ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

—Հանգուցեալ Ումպերթօ թա-
գաւորը երբ չիր հօրը յաջորդեց
15 միլիոն ֆրանքի անձնական
պարտք մը գտաւ որ հօրմէն իրեն
ժառանգ կը մնար : Ումպերթօ իր
հոգիքը ծախեց. արքունիքին
ծախքերը վերին աստիճանի իջե-
ցուց եւ շատ պարզութեամբ ապ-
րելով յաջողեցաւ իր հօրը ձգած
պարտքերը ամբողջովին հատու-
ցանել :

Այսօր միայն մէկ քանի ազա-
րակներ ունէր որոնք ալ վարձքով
բռնած էր եւ մաս մ'ալ զբաւ մէկ
կողմ դրած, այն ալ իր անձնա-
կան ծախքերէն խնայելով :

—Սուլթանը՝ ասկից քսան եւ
հինգ տարի առաջ երբ իր եղբորը
Սուլթան Մուրատի կը յաջորդէր
իր անձնական սեփականութիւն
30,000 օսմ. ոսկի միայն ունէր.
այն ալ իր հօրեղբայրը Ապտ-իւլ-
—Ապիլ կայսրը նուիրած էր իրեն.
իր անկումէն քիչ առաջ՝ իմանալով
եղբորորդւոյն համարի չքաւու-
րութիւնը որ ամսականէն ուրիշ
բան մը չուներ :

Իսկ այսօր Սուլթանին լոկ անձ
նական հարստութեան վրայ գա-
ղափար մը տալու համար կը բա-
ւէ յիշատակել միայն Պաղատտի
նահանգին մէջ ունեցած կայսրած.
ները սրոնցմէ ամսական 120,000
օսմ. ոսկի եկամուտ ունի. տարե-
կան 1,440,000 ոսկի : Ասոնցմէ
դուրս են կայսրութեան ամեն կող-
մը ունեցած բազմաթիւ ընդար-
ձակ ագարակները, մեծաթիւ շէն-
քերը եւ եւրոպական դրամատանց
մէջ ունեցած տասնեակ միլիօնե-
րը :

ԼՐԱՔԱՂ

Պատրիարքարանի խառն ժողո-
վը որոշեց յատուկ կանոնադրով
մը գծել եկեղեցականաց պաշտօ-
նավարութեան, ձեռնադրութեան,
ընտրութեան եւ աստիճանի բար-
ձրացման բոլոր այն կնճառտ խըն-
դիրները, որոնք պարբերաբար կը
զբաղեցնեն ազգային վարչութեան
ժողովները :

—Նոյնպէս խառն ժողովը որո-
շեց ազգային բարեբար հանգուց-
եալ Պ. Զանչեանցի հոգևոյն հա-
մար հանգիստաւոր կերպով հոգե-
հանգստեան պաշտօն կտտարել :

—Մասլէն Չիչքեհան հա-
յազգի օրիորդը, այս տարի Պրիւք
սէլի մէջ կարի եւ ձեւի արուես-
տանց վարժարանին քննութիւն-
ներն յաջողութեամբ անցնելով ա-
ռաջին վկայականը ստացեր է :

—Մոսքուայի Ժաճհարեան եղ-
բարք 3000 ռուբլի նուիրեր են
Ռուսիոյ Եւալթայ քաղաքին մէջ
Պ. Իզմիրեանցի կողմէ նուիրուած
գետինի մը վրայ եկեղեցիի մը
չինութեան համար :

—Սուլթանին գահակալութեա-
նը 25 ամեակին առթիւ Ազգային
Պատրիարքարանէ մատուցուելիք
ուղերձն Պատրիարքարանի յարա-
բերութեանց դիւանատան մէջ
պատրաստուելու վրայ է :

—Վանցի խաչիկ անուն մէկը,
Նիկոմիդիոյ գաւառին Գարամու-
սալ գիւղի բնակիչներէն հաճի
կարապետի Մաքրուհի անուն աղ-
ջկանը հետ կամուսնանայ. եւ զա-
ւակ մը ունենալէ վերջը իր 18ամ.
եայ մանկամարդ կինը երեսի վը-
րայ ձգելով կը հեռանայ առնէն.
ու բաւական ատեն աստ անդ ա-
նառակ կեանք մը անցնելէ վերջը,
անցեալները օր մը յանկարծ տուն
մտնելով ձեռքը սուր մը հաց եւ

հագուստ կը պահանջէ : Կինը իր
ամուսնոյն արարքները կը բնա-
գատէ եւ կը յանգիմանէ զինքը.
ասոր վրայ խաչիկ կնոջը ստին-
քին եւ որովայնին չարաչար հար-
ուածներ տալով արիւնջուայ գե-
տինը կը փռէ զայն :

Այս միջոցիս խեղճ Մաքրուհիի
մայրը Սրբուհի իր զաւակին օգնու-
թեան եկած ըլլալուն համար խա-
չիկ այդ խեղճ կնոջ կուրծքէն ալ
4-5 տեղէ գոնակով կը զարնէ :
Մաքրուհի իրեն տրուած հարուած
ներէն մեռած է : Իսկ խաչիկ ձեռ
բակալուելով շղթայակապ իզմիտի
բանտը փոխադրուած է :

—Շահը արուեստահանգէսի ոս-
կերչական մասնաճիւղին մէջ պը-
տրտած միջոցին ամենէն աւելի
հաւանք է Բարիզաբնակ հայազգի
գոհարավաճառ Տ. Էգեայեանի
ցուցադրած ագամանքներու հաւա-
քածոյին եւ երկարօրէն խօսեր է
հայազգի վաճառականին հետ :

ԱԶԴ

Լոյս տեսաւ Թ. Կ. Պօնձաքեանի

ՆՈՐ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

Բ. ՏԱՐԻ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Կը պարունակէ հրահանգիչ բա-
րոյական պատմութիւններ, իրա-
գիտական տեղեկութիւններ, ա-
ռողջապահական խրատներ եւ աղ-
գային-պատմական կտորներ, ա-
մենքն ալ աղուն հասկնալի լեզուով
ու ոճով գրուած : Բազմաթիւ ո-
տանաւորներ, հանելուկներ եւ ա-
ռածներ պիտի նպաստեն ընթեր-
ցումը աղուն աւելի հետաքրքրա-
կան եւ հաճելի ընելու :

Նոր Ընթերցարանի այս Բ. տա-
րին ալ պիտի գտնէ անտարակոյս
այն ընդունելութիւնը, որուն ար-
ժանացաւ Ա. տարին :

Գինն է 1 ֆր. գոնէ 20 օրինակ
գնօրհերու համար 15 0/0 զեղջ :
Դիմել հետեւեալ հասցէին :

Ծանօթ. —Գլ տարին լոյս պիտի
տեսնէ յառաջիկայ Սեպտեմբեր
ամսոյ սկիզբը :

Հասցէ՝ Թ. Կ. Պօնձաքեան

Վաւառ (Պուլկարիա)

ՄԵՐ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԳՈՐԾԱՅԱՏԱՐՆ

«Իրա ունք»ի գործակատարու-
թիւնը ստանձնած է Տիար Խա-
չիկ Պէտիշեան :

Միացեալ նահանգաց մէջ «Ի-
րա ունք»ի բաժանորդագրուել
կամ թերթ ստանալ ուզող ազգա-
յինք դիւրութեան համար կրնան
դիմել նաեւ Տիար Խ. Պէտիշեանի
ի Լոֆէլ հետեւեալ հասցէով

M. r H. Bedishian

390 P. O. Box.

Lowell Mass.

ԹԻԻՐՔԻԱ ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ

Սուլթան էվլիյէի ճուման կիւնիւ սելամըղա չըգաճաղը էսնաւտա, Սելամըղա բէսմինի վէ Սուլթանըն կէշիպ տէօնմէսինի սէյր իթմէք իշիւն քէօշկը մախսուտա պուլընան, էճնէպի էշիւլէրին, էվրօբալըրըն վէ հաթթա գատըն վէ չօճուզըրըն պիւլէ քէօշկիւն բէն, ճիւլէլէրի էօնիւնտէն կէրի չէքիւլպ կէօրիւնմէլէրի էմր իթմիշ:

Պունտան մաւտա հէյլէթը վիւքէլա վէ Շէյխ—իւլ—իւլամատա, պունտան սօնրա սելամըղա չըգաճաղըն պիւլտիւրմիշ օլտուղընը. վէ հաթթա կէշէն ճուման տակէլէր վէ վիւքէլա հազր օլտուղը հալտէ սելամըղա կիթմէք իսթմէմէտիկի Սթանպուլտան Սօֆիա թարիզի իւլէ էվրօբալա վէրիլէն թէլէկրաֆտան անլաշըլըն տըր:

Սուլթանըն պու հարաքեաթընա սէպէպ իթալիա գրալընըն վուրուսար վէ Աճէմ Շահըն իւզէրինէ օլտն թէճիւպէտէն տօլայր ֆէվզէլաւտէ գօրգտուղը իմիշ. վէ թէքրար տըն թէլէկրաֆըն պիւտիւրիկինէ նազարէն վիւքէլա Սուլթանը թէլէմին իթմէկէ չալըշմըլար իսէ Սուլթան Սթանպուլտաւ էրմէնի գօմիթէլէր վէ ժէօն թիւքէլէր պուլընտըլարըն պէյան իթմիշ:

—Սթանպուլ Մ. Ամերիկա էշիւսի էշիւտէն պիւր նօթա վէրէրէք, էրմէնի գրգընլարընտա միւթազարուր օլտուշ Ամերիկա թէպաւարը իշիւն իսթմէիլէն թաղմինաթըն պիւր ան էվլէլ էօտէնմէսինի շէտիտէն թալէպ իթմիշ տիւր:

—Րուսիանըն Չին սուլարընա տակէր վէ ճէպհանէ կէօթիւրմէք իշիւն Գարա տէնիլտէ հազըրլարըր հարապ սէֆինէլէրի Սթանպուլ պօղաղընտան կէշմիշէր:

—Տիւրքիւ տաղընա իտարէի տակէրիլէ օլունմասըն իրատէ օլտուշ տըր: Պունտան պէօլլէ մօհալը մէզըլէրին ումու մէմուրլարը ասկէրիլտէն օլաճաք:

—Սթանպուլտալ իթալիալը ա մէլէլէր զապըթա թարաֆընտան թաշթը նէզարէթէ ալընմըլար: Երլարը սարալընտա իշիլէն իթալիալընա ումուլէն եօլ վէրիլմիշ:

—Էրմէնի գրգընլարընտա միւթէզարուր օլտն Ֆրանսըլ թէպաւարը իշիւն 50,000 լիւրա թաղմի նաթ թալէպ օլընմագտա օլուպ: Պապը Ալի պու թաղմինաթը էօտէյէճէկի գապուլ իթմիշ:

Ֆրանսըլ սէֆարէթի շիմտիտէն պաշալմըլ իթիւրէ հիւքիւմէթի հիսալընա. զիյալա օղըմըլ Ֆրանսըլարըն թալէպինին հիւքաէ 30ը վէրմէկէ:

ՍԻԻԹԵՆԵՎՎԻՅԵ

Աւստրիա տէօվէթի, սալիւր տէվէթիլէր իլէ պէրապէր Չին մէսէլէսինէ միւտաղէլէ իթմէյուպ, տիւր:

վէլը սալիւրէ Չինտէ մէշղու իքէն թիւքթիտա վէ Պալքանտա պիւր կէօնա հարաքէթ վէ գարըշըլըրգ զուհուր իթմէլէք իշիւն էվրօբալա հազըր պէլէլէճէկի, տէվլէթլէր պէյինտէ գարալաշալըրըլմըլ օլտըղը թէլէկրաֆ հապտիւլէրինտէն տիւր:

—Չինէ կիտէճէք Ալման տակէրլէրինին Րուսիաւտան կէշէրէք. Սիւպերիա շրմէնտըֆէրի իլէ կիթմէլէրի Ալման վէ Րուս հիւքիւմէթլէրի պէյինտէ գարալաշմըլ:

Պունա մուգապիլ Ալման տէօվէթի տէ Սիւպերիա շրմէնտըֆէրինին պիթմէսի իշիւն Րուսիալա լուպըմ օլաճաք աղճէլ թէտարիք իտէճէք:

—Սիւթմէվէֆա գրալ Ումպէրթօնըն ճէպէտի տալֆրանկա օգոս. Տտէ Մօնցուտան Րօմալա նազլ իլէ 9 տա ճէնաղէ ալայր իճրա օլունուպ Պանթէնտա տէֆին օլընաճաք:

Ճէնապէտէ ումուլ էվրօբա հիւքիւմտարը թարաֆընտան պիւրէր հէյլէթը մախսուտա հազըր պուլընաճաք:

Գրալը ճէտիտ վ. էմմանուէլին ճիւլիւսինտէն սօլայր Ալմանիւնին վէ Աւստրիանըն բէսմի տալիլէրի էնտիշէտէ պուլընմագտա տըրլար, իթալիա իթմիթապը սէլաւտէն ալըրլուպ Ֆրանսա վէ Րուսիալա ետգլաշըր գօրգուրը իլէ:

Իթալիանըն մէշհուր շէհիլլէրինտէ բէք չօգ թէվէթիթա իճրա օլընմագտա տըր: Նարօլիտէն Շահ հա կէօնտէրիլմիշ պիւր մէքթուպտա. ալիւրէն Նարօլիին Մէտիւնա սօզաղընտա 5 նօմբուլու իսանէտէ իճթիւմ իթմիշ անարշիւթ ճէմիլէթի Շահը քէնտիսինի էօլտիւրմէլէ գարալաշմըլ օլտուղըն պէյան օլընմըլ: Պունըն իւզէրինէ մօհալը մէզըլէրտէ իթալիա զապըթալը թարաֆընտան մէզըլէր 5 նօմբուլու իսանէ պուլընմըլ իսէտէ քիմաէ պուլընմամըլ լաքին օլտուր անտըլիսթիլէր քիւպի օլտուղը անլաշըլմըլ տըր:

Շահը թէլէֆ իթմէք արգուսընտա պուլընան շախս իսթիւնթա գընտա, Ումպէրթօտան վէ Շահ տան մաւտա տահա սալիւր հիւքիւմտալարընտա էօլիւմիւ գալարալմըլ օլտուղըն սէօլլէմիշ տիւր:

Ումպէրթօնըն զէվճէսի գրալիւշա Մարկարիթա. զէվճէսինին վէֆաթընտան տօլայր քէտէրինտէն զալէթ աղըր սուրէթտէ հաթթալալմըլ տըր:

—Գրալ Ալէքսանտը իլէ տուլ Մաւտա Մաշինինին տիւլիւնի իճրա օլընմըլ. իլտիվաճրէսմինտէ կնքա իւշըլ Չար թարաֆընտան Պէլկրատ Րուս էլիւսի Մ. Մանսուրօֆ վէ ումուլ էլիլէր հազըր պուլընմըլար:

Գրալ Ալէքսանտը զէվճէսի իլէ Բէթիւրպուրկա Չարա զիւրէթ իտէճէկինի սէօլլէմէքտէ տիւր: Գրալըն պու իլտիվաճը իլէ:

Սիւպերիա պունտան պէօլլէ Րուս օլօթիլալը հիւքմ իտէճէկի ալքիար օլուպ, պու խուսուս իշիւնտէն զիյաւտէ Աւստրիա Րահաթսըլ կէօրիւնմէքտէ տիւր:

Շահ լօնտրալա զիւրէթ իտէճէք իքէն. գրալիւնըն իքիւնի մախսուտա Սաքս—Գապուրկ տիւքը Ալֆէրէտին վէֆաթընտան տօլայր. խանէտանը գրալի եստա պուլընտըլընտան մէզըլէր զիյալթէթտէն կէրի տուրմուշ տըր:

—Պու կիւն մէյաւնը հարապալա Պօէր ժէնէրալարընտան Պօթա, Տէվլէթ վէ պիւր տէ քօմանտան Օլիվիէ գալմըլ տըր:

Չէնէրալ Պօթանըն պու ետգըն կիւնտէն ինկիլիլէրէ թէպիւմ օլաճաղըն թէլէկրաֆալար պիւլտիւրմէքտէ: Չէնէրալ Տիվլէթ իսէ լօրտ Ֆիլիէր թարաֆընտան թապիպ օլընմագտա վէ գօմանտան Օլիվիէ տէ տուլար արաւընտա զալուպ ինկիլիլէրտէն ֆէվզէլաւտէ սըգըլմագտա տըր:

Լօրտ Ռօպէրթա մուհտէպէյէ նիհայէթ վէրմէք իշիւն քէնտի ճէսիւմ օրտուսը իլէ Մ. Ֆրիւկէրին իլթիւմ իթմիշ օլտըլը շրմալ թարաֆընտա տօղրու հարաքէթէ հազըրլանմագտա տըր:

ՉԻՆ

Դիլէն Չինտէն Բէքին իւզէրինէ հիւրիւմէքտէ օլտն էճնէպի օրտուսը 20,521 քիշի օլուպ, պուլարտան 12000 Ճաբոն, 4500 լուս, 2300 ինկիլիզ, 1600 ամբրիկա, 58 աւստրիա վէ 53 իթալիա ասկէրլէր տիւր:

—Բէքին իւզէրինէ կիտէճէք էճնէպի օրտուլարըն եօլընը քէսմէք իշիւն Չինիլէր Դիլէնիէն էօնինտէն կէշէն գանալը պօղարաք Բէքին եօլը քեալմիլէն սու իլէ գալանմըլ տըր:

—Էվրօբալարըն աշիքեարէ տիւլմէնլէրինտէն օլտն Չինիլ Բըրէնա Լիւ Բինկ չէնկ ումուլ Չին օրտուսընա պէօլիւք քօմանտան նապ օլընտը:

Բէքին իւզէրինէ կիտէն Րուս տակէրլէրի տիւլլէր սալիւրտէն ալը հարաքէթտէ պուլընտըլարը սէօլլէմէքտէ տիւր:

—Մուքտէնին Չին վալիսի պիւր էմիրնամէ նէշըր իլէ պիւր թանէ պալաղըլմագըլըն Մանչուրիաւտա. քի պիւլթիւն խրիսթիանալըն գաթլ ու իթէլէֆինի էմր իթմիշ տիւր:

30 պիւն չինիլէր Բէքին իւզէրի նէ կիտէն էճնէպի օրտուսըն եօլըն պէլէմէքտէ տիւրլէր. պէօլիւք պիւր մուհարէպէ մէշղու տըր:

—Բէթիւրպուրկտան վէրիլէն պիւր թէլէկրաֆա նազարէն, ինկիլիլէր իլէ տիւլլէր սալիւրէ պէյինտէ իսթիլաֆ զուհուր իթմիշ տիւր:

—Բօթ Արթիւրտէն վէրիլէն պիւր թէլէկրաֆա նազարէն 40,000 չինիլէր Դաշիքըլ նամ մահալտէ Րուսալարը մուհարէպէլէ ալմըլար. վէ Ամուր շալը իւզէրինտէ պուլը

նան Րուս վարօրլարը թօֆա թու թարագ անլէրէ պէօլիւք զիւն վէրմիշէր:

Ալիւրէն էլտէ իսթիլիշ պիւր մալլաթա նազարէն 12000 Րուս տակէրի Չինիլէր թարաֆընտան քեալմիլէն թէլէֆ իտիլմիշէր:

—Չիթաւտան Չէնէրալ Մապէ վաքինին Բէթիւրպուրկա վէրալիկ թէլէկրաֆա նազարէն ժէնէրալ Օրլօֆ Րուս սինօրը ինկէրինտէ պուլընան Չին նիլալմի տակէրլէրին ուրարագ հուտուտ իւզէրինտէքի Ալգուն շէհրինի գապթ իթմիշ. իշպու մուհարէպէտէ Չինիլ գօմանտանը վէ 200 նիլալմի տակէր թէլէֆ օլտուշ. Րուսալարըն թէլէֆի յաթը իսէ 7 էօլիւ վէ 20 հարալը: Չէնէրալ Օրլօֆ Չինիլէրտէն պիւր թօֆ 8 սանճաք վէ քիւլիլիթի սիլահ իլէ ճէպհանէ զապթ իթմիշ տիւր:

Օգոստոս 5 տէ Բէքին իւզընտա 16000 քիշիլիք էճնէպի օրտուսը իլէ Չինիլիլէ պէյինտէ պիւր մուհարէպէ վուգու պուլմուշ. էճնէպի տակէրլէրտէն 1200 քիշի էօլիւ վէ ետալը վար:

Չինիլէր կէրի սիւրիլմիլէր:

ՊԵՏՐՈՍ ՍԵՐԵՇԵԱՆ

Սօֆիա

Շարժումի 247 թիւին մէջ Ձեր րուտորագրութեամբ կը յայտարարէք թէ այդ թիւերի Սօֆիայի թղթակիցը տարիէ մը ի վեր դուք էք. հետեւաբար իմ անձիս դէմ գրուած կարգ մը հանցանքներ հեղինակն էք դուք. այն պէս չէ:

Իմ ալ փնտառած այդ էր. ասկէ վերջ ոչ թէ թերթի մէջ ալ պէտք եղած տեղը կը տեսնուինք:

Յ. ԳՈՒՐՊԵՏԵԱՆ

ԹԻԻՃԱՐԻՅԵ

ՉԱԽԻՐԷ

ՊՈՒՂՏՈՅ	52.60	7.60/21.60
Արապա		
ԱՐԲԱ		
Լիպրա 42.46	հէքթ. 5.20	—/5.60 ֆր.
ՄԸՍԸՐ		
Արապա լիպրա	մալ եօգ	
Վալիս	»	»
Ենի մալ օլարագ	կիւնտէ 15/20	ա.
րապա պուլաթայ	15—20	արապա արաք
կէլմէքտէ տիւր:		

ՊԱԳՍՈՒԼԷ

Վարնա քիաղապընտա	պաղպալիլէ	
մալլէրին պու կիւնքի ֆիլաթը, պիւթուր ֆրանկ իլէ:	Յր. Սնք.	
ԳԱՉՎԷ	կիւնտէն կիւնէ	
հիւքսէլէնմէքտէ տիւր	1.90/2.10	
Շէֆէր. —(Բէլլէ) քիւլ	62.—	
» —(Բէլլէ) սանտրօք	32.50	
Բիւրիւն. —Ճաբոն չու.		
վալը	42.—	
Բիւրիւն. Ֆիլիպէ չուվալը	42.ֆ	
Բիւրիւն.—Ինկիլ.	32.—	
ԿԱՉ. —Սանտրօք	8.—	
Չէթիւն ԵԱՂԷ. —քիւլ	1.20/1.35	

ԲԱՍՈՒԳ

Վարնա մաղաղալարընտա	իւլիք	
սաթըլարը.		
Ինկիլիլէ Իւլիկի Ն.	8/14	11.—
» Ն.	18/24	12.50
Ենի Իւլիք Ն.	8/14	10.—
Չիլ բամուլ հօգգա		2.25
Ամբրիկաւտա Ենի մահալալ աղ օլտըլը սէպէպլէ բամուլ ֆիլաթը կիւն պէ կիւն արթմագտա տըր:		